

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. || Lvdovici || De Ponte Vallis-||Oletani, È Societate ||
Jesv Theologi.|| De || Christiani hominis || Perfectione In
Qvo-||libet eius Vitæ genere.|| Tomi Qvatvor.||**

Quorum argumenta ex S. Rvth Historia præcipué desumpta

In Qvo Agitvr Nominatim De Sacerdotibus, Confessarijs, Magistris siue
Doctoribus, Concionatoribus, Episcopis & alijs Prælatiſ, eorumque
Ministerijs - In ſeptem Tractatus distributus ...

Puente, Luis de la

Coloniæ Agrippinæ, 1629

Cap. II. Perfectionem horum ministeriorum inniti tanquam funddamento
operibus vitæ actiuæ, & contemplatiuæ; eamque esse valde præstantem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-45750](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-45750)

liqua. Et quemadmodum i aspectus quatuor animalium erat quasi carbonum
 ignis ardentium, & quasi aspectus lampadarum: & ubi erat impetus spiritus, illic gra-
 dia ebantur & ibant, & reuertebantur in similitudinem fulguris coruscantis: ita
 qui obeunt, quatuor hæc officia, debent (vt ait S. Gregorius) esse carbo-
 nes ignis ardentis, ob inflammatum Dei & proximi amorem. Sed quoni-
 am carbo etiam ignis non illuminat: debent simul esse lampades ar-
 dentes, vt alios illuminent: communicantes eis lumen bonæ doctrinæ, &
 Charitatis ardorem. Nec in suis ministeriis debent iudicij sui impetum
 sequi; sed inspirationem ac directionem Spiritus Sancti, eundo & rede-
 mado ab operibus vitæ actiue ad opera contemplatiue; & vicissim ab
 his ad illa: coruscantes in omnibus ad instar fulguris, hoc est, cum lum-
 ina velocitate ac diligentia accedentes ad ea exercenda: non cessantes,
 nec reuertentes præ tædio aut torpore. In hoc enim tora eorum excellen-
 tia consistit; vt mox videbimus.

CAPVT II.

PERFECTIONEM HORVM MINISTERIORVM IN-
 nuntiantiam fundamento operibus vitæ actiue & contemplatiue;
 eamq; esse valde præstantem.

PERFECTIONE & excellentia quatuor horum ministerio-
 rum innitit vt simul operibus actiue & contemplatiue
 vitæ, in hunc modum. Contemplatiua enim (vt ait S.
 Thomas) tres habet actus. *Primus* est aliorum doctri-
 nam recipere, audiendo eam in concionibus, & exhor-
 tationibus, aut legendo eam in libris Sacris ac piis. *Se-
 cundus* est, orare & meditari Diuina mysteria, accipiendo
 à Deo lucem in oratione, & studendo ex parte sua cog-
 nitionem & amorem veritatis per meditationem assequi. *Tertius* est
 contemplatio in præmæ veritatis, qui Deus est, & eius perfectionum & ope-
 rum mirabilium, aspiciendo ea luani quadam, quæta, & amabili visione,
 cum magna admiratione & stupore eius excellentiæ. Vita etiam actiua tres
 alios modos habet operum: prima tendunt ad nostram propriam per-
 fectionem, cum mortificantur vitia & passiones, & implentur Diuina
 præcepta: & hac ratione omnes virtutes morales sunt vitæ actiue opera;
 quamuis, quatenus ea disponunt ad contemplationem, pertineant aliquo
 modo ad contemplatiuam. Opera tamen vitæ actiue (vt ait S. Grego-
 rius) magis proprie tendunt ad vtilitatem proximorum; & hoc nomine
 sunt duplicia eius opera insigniora: quædam exteriora, & merè corpora:

quaali

i Ezech. 11.

Homil. 5 in
Ezechiel.2. 2. q. 181.
a. 3 ad 4.2. 2. q. 181. a
1. Eq. 180. a
2. Homil. 14
in Ezech.
S. Bonau.
Medit. vitæ
Christi c. 43

qualia sunt infirmos visitare; peregrinos hospitio suscipere; cibum dare esurientibus, &c. Alia sunt exteriora, sed Spiritualia; quia proficiunt ab interna plenitudine, quam adfert contemplatio, communicatio proximis hæc bona Spiritualia, prædicta scilicet ministeria docendi, concionandi, & gubernandi: quæ continent supremum gradum perfectionis. Nam licet Christus Dominus prætulerit Mariæ contemplationem operibus Marthæ, quæ occupabatur circa obsequium corporale ipsius Apostolorum eius; & ex hac parte omnes Sancti præferant vitam contemplatiuam actiuæ, vt fusè probat Angelicus Doctor: idem tamen in vltima vitæ actiuæ opera excellentiora esse ipsâ contemplatione solâ, quod includant in se contemplationem & amorem Dei; addant vti amorem proximorum in gradu Heroico: quos iuuant non solum in bono corporis, sed etiam animæ: ac præterea hic vitæ modus appellatur mixtus ex vtraque: quia coniungit contemplationem & actionem; amorem in gaudium Dei cum amore & occupatione erga proximum. Ideoque Christus Dominus noster elegit sibi hunc vitæ modum; & rationem tanquam perfectiorem; expendens (vt ait S. Isidorus) noctes in orando, & dies in edendis miraculis; vt suos discipulos doceret, coniunctionem duorum horum operum esse magis gloriosam, & vtilem: ac propterea voluit eam commendare pastori, quem suo loco relinquebat: cum ei dixit; *si amo me plus his: pascere oues meas.* qua sententia insinuauit: pascere oues Christi doctrina, prædicatione, & gubernatione, non solum esse actum amoris proximi, sed multo etiam magis amoris ipsius Christi, cuius intuitu fit estque certius testimonium maioris amoris, quam alia exercitia, quæ quique sui ipsius causâ facit. Nec sine causâ (ait S. Chrysostomus) non dixit Christus Dñs N. si diligis me plus his: ieiunia exerce, supra nudum humum dormi, vigila continenter, & alia similia fac: sed, his prætermisissis, quæ cedunt in propriam vtilitatem, ait illi: *pascere oues meas.* quam signum maioris amoris: eò quod tendat in vtilitatem aliorum. Et in rebus illis multi, inquit, querunt quod suum est: ac perfecta b *Charitas non querit quæ sua sunt.* Ac propterea monet, vt nemo satis sibi esse existimet, quod c *suum querat commodum, nisi etiam querat alterius;* & d *vnusquisque proximo suo placeat in bonum ad edificationem.* Et enim Christus sibi placuit, sed impropria sustinuit nostrorum peccatorum: vt nos ab eis liberaret. & S. Chrysostomus addit: quod etsi martyrium sit opus ad eò heroicum ac præclarum: aliquando tamen erit magis gratum Deo illud discurrere, fugiendo occasionem illud subeundi, vt proximorum animabus commodum adferatur. Propterea enim dixit Apostolus, quod quamuis desiderium haberet dissolui, & esse cum Christo: quia id sibi esset multo magis melius & iucundius; permanere autem in carne; vt fideles adiuuare, & ad

Lucæ. 10. 41

1. 2. q. 182. a.

1.

q. 188. a. 6.

1.

2

S. Tb. 3p. q.

4. a. 1 ad 2.

lib. Differē.

suarum c. 29

3

a. Ion. 21. 17.

Lib. 2 de Sa

cerv. & Ho.

34 ad popul.

b. 1. Cor. 13.

5.

c. 6. 10. 24

d. Rom. 15. 2

Supra

c. Phil. 1. 23

gravis profectum esse magis necessarium. Hoc enim (ait S. Chrysostomus) præcipuum est, esse cum Christo, ipsius voluntatem obire. Nihil verò tam est voluntas eius, quàm quòd proximo est vile. Et tunc omnes suas vires Charitas exerit, & ad supremum culmen ascendit: cum vitam exponit pro suis amicis; & offert se ad ipsum martyrium, vt eis beneficiat.

Quare cum Christus Dominus noster interrogabatur de præcepto Amoris, semper coniunxit amorem Proximi cù amore Dei: cupiens ne vquam separaret homo præcepta quæ Deus coniunxerat. Et interroganti cuidã legis Doctore: *quod esset mandatum magnum in Legi?* quãuis interrogationi satis fuisset respondere *dilectionem Dei ex toto corde &c. esse maximum mandatum*, adiecit tamen: *secundum esse simile illi: diliges proximum tuum sicut teipsum*: vt intelligeret Doct. ille: Doctores meritò debere in vitroque eminere vtrumque alios simul docere & interroganti legisperito: quemnam censere deberet proximum suum? respondit; adferens parabolam de homine incidente in latrones, & ab eis semivivo relicto, quem Sacerdos & Leuita præterierunt: *g Samaritanus autem iter faciens, misericordia motus, alligauit vulnera eius, & infudit oleum & vinum; duxitque in stabulum, & dans stabulario duos denarios iussit curam illius habere; promittens, se redditurum quodcumque, supererogaret.* Qua parabola indicauit: non solum ipsum proximum in necessitate constitutum; sed etiam opera, in quibus amor erga illum sit ostendendus. In curandis scilicet corporis eius vulneribus, & multò diligentius, animæ. Et, vt SS. Augustinus & Ambrosius dicunt: per Samaritanum voluit Christus Dominus significare seipsum: vt intelligeretur, nec Sacerdotes, nec Leuitas antiquos impleuisse præceptum dilectionis proximi: se autem venisse, vt illud impleret. Per stabularium autem intellexit Prælatos, ac Doctores Ecclesiæ: quos iubet curam gerere proximorum: quem in finem protulit duos denarios, qui (teste S. Augustino) significant duo præcepta, & actus Charitatis, quam Spiritus Sanctus tradidit Apostolis, vt prædicarent Evangelium: adiuuans illos duplici Spiritu, scientiisque ac virtutibus sufficientibus: vt docerent prædicarent, & gubernarent vtiliter. Addit præterea: *quodcumque supererogaueris, ego dum rediero, reddam tibi*, quod addidit, ne aut ipse negligeret implere, quod iubebat, sciens ipsum reuersurum vt videret, quo modo paruisset; nam qui se aded pium ostenderat erga miserum illum hominem: futurus erat senerus exactor in negligentem eius remedium: ex altera verò parte illum existimauit, vt ex seipso aliquid boni adderet ex consilio, operi ipsi præcepto: exhibens multam misericordiam in egenum. nam omnium, quæ supererogaret, accepturum copiosum præmium. Aduertit etiam Beda; Sanctum Lucam statim post parabolam narrare

4

Matth. 22.
6.

g Luc. 10. 33.

Serm. 37. d.
verb. Dom.
Tom. 10.
Lib. 7. in
Lucam.Lib. 1. 99.
Euang. g. 19
Rom. 4.

c. 45. inc. 10

Christi Domini nostri ingressum in Bethaniam, vbi fuit h' exceptus à Martha in domum suam, & Maria sedens secus pedes eius, audiebat verbum illius. hoc exemplo confirmaret Charitatem erga proximum, quam verbo, & & parabola illa docuerat. Martha enim exercebat opera Charitatis corporalia, ministrans cibum ipsi Christo, & eius Discipulis; & ipsemet Christus exercebat spiritualia, pascens Mariam & reliquos Doctrina sua. Aliam etiam rationem valde efficacem insinuauit ipse Saluator cum Legi Doctori dixit: *i in his duobus mandatis vniuersam legem pendere & Prophetas.* Lex enim ea posuit in duabus tabulis; & prophetæ sese impenderunt in eis seruandis, ac prædicandis: accipientes Prophetæ lucem: vt cum feruore legem docerent populum. Et ipsemet Moyses ascendens in montem, & manens in altissima cum Deo contemplatione, accepit legem ab eo in duabus tabulis, quas in manu portans descendit, vt omnibus legem promulgaret, eiusque obseruationem persuaderet. Hoc exemplo Innocentius Tertius cuidam Episcopo cupienti renuntiare Episcopatu, persuasit, ne id faceret, dicens: simul & contemplatiuus esse vales, & actiuus exemplo Legislatoris, qui nunc ascendebat in montem, vt Dei gloriam maiori cerneret cum libertate; nunc vero descendebat in castra: vt cum utilitate maiori, necessitatibus populi prouideret. Idem fecerunt Elias, & Eliseus, & reliqui Prophetæ. Et cum ipse Christus Dominus nollet *ascendere in montem Thabor, ad orandum, vbi transfiguratus est cum ingenti gloria, venerunt ad eum Moyses & Elias, qui etiam nouerunt vitam contemplatiuam cum actiua coniungere, qui in altissima contemplatione constituti, loquebantur cum Iesu. I dicebant excessum eius quem complectur erat in Ierusalem.* Vt ex hoc intelligamus: non esse plenum excessum eum, qui in contemplatione percipitur ex actibus analogicis amoris Dei, quibus contemplans rapitur extra se, & in suam Creatorem transformatur: nisi quia hic ipse excessus solet ad alium impellere, à quo ipse percipitur: efficiens, vt contemplatiuus descendat à monte contemplationis ad agendum cum hominibus, & extendendum à se: vt animabus bene faciat, vitamque suam pro eis exponat. Et hoc est magnum indicium excellentiæ securi huius excessus; quod primus hominem excitet ad eum, procurandum etiam interrompendo voluptatem & oblectationem, quæ in ipso percipitur. Quod suauissimis hisce verbis Sanctus Bernardus explicauit: Hoc vera & alta contemplatio habet, vt mentem, quæ non diuino igne vehementer succenderit, tanto interdum repleat zelo & desiderio acquirendi Deo: qui eum similiter diligant; vt otium contemplationis pro studio prædicationis libentissimè intermittat; & rursus posita votis aliquatenus in hac parte, tanto ardentius redeat in ipsam; quanto se fructuosius intermisisse meminerit; & item sumpto contemplationis gustu valentius ad con-

quirenda

f
Math
22.40.

si Nisi cum
pridem de
Remunt.

6
6
6
k Mart. 17.

Luc. 9. at.

6
Serm. 57. in
Cantita. ad
finem.

6
6
6

quærenda lucra, solita alacritate recurat. Et hoc modo iustus feruens est in continuo motu, sicut in *Angeli Dei ascendentes per scalam è terra ad cælum, ubi Dominus erat inmixtus scalam; & descendentes è cælo ad terram, ubi iacebat Jacob: nunc divina Mysteria contemplantes, nunc proximorū commodis attendentes.* Et quævis Christi Sponsa, anima scilicet perfecta, exultet, quod eius dilectus ipsam non introducat in cellaria sua, *Et in cellam vinariam, & prohibeat ipsam a excitari à quieto somno contemplationis, quoad usque ipsa velit, ipsa tamen vult opportuno tempore excitari, & tunc inuitat sponsum dicens: p veni dilecto mi, egrediamur in agrum, commoremur in villis. Mane surgamus ad vineas, videamus, si frui vinea, si flores fructus paruerunt si floruerunt mala punica.* Cupit enim occupari in conuertendis infidelibus, reformatis Christianis, & instruendis & ad maiorem feruorem excitandis iustis. Cuius rei rationem reddit S. Thomas dicens: verum amicum potius debere querere commodum & honorem amici sui, quàm delectari tantum in eius aspectu & presentia. Quare perfecta charitas libenter interdum relinquit Deum propter ipsum Deum; deserens contemplationis recollectæ delectationem, ut querat maiorem Dei gloriam in procuranda salute animarum. Huc etiam accedit: quod vicissitudo virtusque huius vitæ, Actiuz, & Contemplatiuz, oriatur ex nostra imbecillitate; sentimus enim magnam difficultatem, cum volumus Liæ fecunditatem cum Rachelis pulchritudine coniungere: eò quod vita actiua, etsi sit fecunda, & plures habeat proles: non est tamen elegans, sicut Rachel; sed *stippis oculis, sicut Lia; contemplatiua autem vita, quamuis sit elegans & iucunda, non est tamen fecunda sicut Lia; sed sterilis, sicut Rachel.* Christus autem Dominus noster in Evangelica lege, per gratiæ suæ abundantiam nouit hanc coniunctionem ita facere: ut in vno simul splendeat virtusque vitæ excellentia. Propterea enim (ait SANCTVS GREGORIVS) CHRISTVÆ Dominum nostram vocari lapidem angularem, *qui fecit utraque vnum, duos scilicet populos coniungens; docens Dei amorem cum proximi amore coniungere; opera vitæ contemplatiuz cum actiuz; & fecunditatem cum pulchritudine: quemadmodum fecit in Apostolis & Evangelistis, & in reliquis Prædicatoribus eorum successoribus; de quibus dixit Isaias: Iquam pulchri sunt montes & pedes annuntiantis in eis; & prædicantis pacem, annuntiantis bonum, prædicantis salutem. Qui autem isti sunt pedes, nisi duo affectus amoris Dei & proximi; & gressus ipsorum prædicantium ad contemplationem & prædicationem ascendunt enim montem ad contemplandum; descendunt verò ad planitiem, ad prædicandum. Nec sine causa laudat pulchritudinem pedum; non verò faciei, oris, aut manuum: ex his enim affectibus & gressibus prouenit pulchritudo in reliquis actionibus.*

m Genes. 28.12.

n Cant. 1.4
08.4.7.

p 6.7.11.

ln 3. Dis. 31 q. 1. a. 4. q. 2.

7

q Gen. 29.17.

Lib. 28. Moral. c. 6. ad finem. 11. Pe 1. 2.

1. a. 53. 15 Rom. 10. 15

e Cons. 7. 1

ibi.

8

u Iudic. 3. 15

De vita salutaris, seu ad Fratres de monte Dei. paulo post principiu.

>>
>>
>>

e. 3. de Ecles. Hier. ar.

Collat. 19. 6. 9.

Quare Sponsus volens laudare Sponsam iam perfectam, incipit à laude pedum dicens: *quam pulchri sunt gressus tui, filia Principis, in calcamentis quibus pedes tuos tegis!* Quæ (teste S. Gregorio) significant exemplum Sanctorum, qui vitam exposuerunt ob Dei, & proximi amorem: qui anhelat, & spiritum resumit ad gressus suos continuandos.

Hoc ipsum confirmatur etiam ex eo, quod imbecillis censetur homo, qui frequentissimè manu dextrâ, sinistrâ rarissimè utatur. Nam valde strenui & exercitati esse solent, sicut insignis ille vir u *Aod*, qui saluauit Israel, *qui utraque manu pro dextera utebatur*: quia utraque erat ei dextera. Ita etiam censetur imbecillis homo, qui se alicui tantum actionum generi accommodat, & applicat. Aliqui solum habent dexteritatem in rebus orationis & contemplationis; quas habent tanquam manum suam dexteram; habent verò paruam industriam, & vires in operibus & actionibus erga proximos; quas habent, tanquam manum sinistram. Alij contra maiorem in secundis habent dexteritatem, in primis verò multò minorem. Alij verò (ait S. Bernardus) his omnibus sunt superiores, utramque manum habentes dexteram, ita ut in utraque vita sint eminentes. Quare loquens ad monachos solitarios, hæc eis dicit: Longè supra vos virtutem eorum suspicientes, & admirantes gloriam, qui ambi dextri fortissimi sicut *Aod*, & quamdiu licet, deuotissimè intus vacare amant, Charitati contemplandæ veritatis; & cum necessitas vocat, vel officium trahit, promptissimè se foras mutant, non dant, pro veritate ad implendâ Charitatis.

CAPVT III.

AMPLIUS DECLARATVR EXCELLENTIA OPERARIORVM Euangelicorum, eorumq; dotes ac talenta ad sua ministeria rectè obtinenda.

Rogredientibus in proximi capitis argumento tantam excellentiam operariorum Euangelicorum, eorumque ministeriorum quibus animarum messiem colligunt, proponit. Sanctus Dionysius [Areopagita], ut assignet eis primum locum in rebus Diuinis, quas Creatura participat, cum summa similitudine operum diuinitatis. *Omnium (inquit) diuinitus, & eloquia sunt, Dei cooperatore fieri, & ostendere Diuinam in se, se aliorum secundum quod possibile est, relucentem.*

Et Commentator eius Dionysius Carthusianus ait: omnium Diuinitus Diuinitissimum esse cooperari Deo in conuersione errantium, & reductione peccatorum ad ipsum. Quod præcipue fit ministeriis prædictis oris à perfectâ charitate, & vnione cum Deo, & zelo gloriæ eius: cuius excellentias postea explicabimus. Quomuis autem (ut ait Cassianus) rara sit perfectio, & paucorum, agendo cum proximis seruare illam quietem

